

17	EGÉSZSÉGÜGY	2
17.1	ÖSSZEFOGLALÁS	2
17.2	BEVEZETÉS	3
17.3	A NOB EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOKKAL KAPCSOLATOS ELŐÍRÁSAI	4
17.3.1	<i>A NOB Orvosi Bizottsága</i>	5
17.3.2	<i>A NOB Orvosi Bizottságának irányelvei</i>	5
17.4	EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK IDEJE ALATT	10
17.4.1	<i>Egészségügyi ellátást végző személyzet</i>	12
17.4.2	<i>Egészségügyi ellátás az olimpiai faluban</i>	13
17.4.3	<i>Egészségügyi ellátás a versenyek helyszínein</i>	15
17.4.4	<i>Egészségügyi ellátás a kórházakban</i>	16
17.4.5	<i>Doppingellenőrzés</i>	18
17.5	SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁS	18
17.5.1	<i>Az Országos Mentőszolgálat feladata</i>	18
17.5.2	<i>Sürgősségi betegellátás az olimpia alatt</i>	20
17.6	EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS A PARALIMPIAI JÁTÉKOK IDEJE ALATT	20

17 EGÉSZSÉGÜGY

17.1 ÖSSZEFOGLALÁS

Budapest képes teljesíteni a NOB egészségügyi elvárásait

Budapest már most felkészült az olimpiai egészségügyi ellátórendszer megszervezésére és működtetésére. Figyelembe véve az egészségügyben az elkövetkező évekre tervezett fejlesztéseket és beruházásokat (pl. sürgősségi betegellátás és kórházfejlesztés) Magyarország biztosítani tudná a sportolók, az olimpiai család, a szervezők, valamint a Játékok idejére ideérkező turisták megfelelő színvonalú egészségügyi ellátását.

- Az olimpiai falu lakosainak egészségmegőrzése, ill. egészségének helyreállítása jól szervezett, 24-órás, ingyenes, a faluban rendelkezésre álló poliklinikai ellátás révén biztosítható lehet.
- Tekintettel a hazai orvosok magas számára – amely szükség esetén regionálisan átcsoportosítható, és az egyedülálló sportorvosi hálózatra – biztosítható a NOB által előírt orvosi ellátás. Megfelelő szervezés esetén Budapest képessé tehető arra, hogy megadjon minden olyan orvosi, ill. egészségügyi támogatást, amely szükséges ahhoz, hogy az egyes nemzeti csapatok sportolói a legjobb teljesítményüket tudják elérni a Játékok alatt.
- A budapesti kórházak ágykihasználtságának, valamint az utóbbi olimpiák kórházi ellátási adatainak tanulmányozása alapján megállapítható, hogy a magasabb szintű orvosi beavatkozások elvégzése, illetve a fekvőbetegek elhelyezése a kijelölt hivatalos és kiegészítő olimpiai kórházakban megoldható. Fontos megemlíteni, hogy Magyarország rendelkezik részletes katasztrófatervvel, amely az egészségügyi ellátás biztosítására is kiterjed. Vészhelyzet, illetve katasztrófa esetén 24 órán belül ideiglenes, néhány száz főt befogadó kórház felállítása szintén biztosítható.

Szervesen kapcsolódik az egészségügyhöz a dopping kérdése. A NOB élharcosa a doppingellenes küzdelemnek a sportban, és részt vesz a kábítószer elleni nemzetközi fellépésben. A NOB köteles biztosítani, hogy minden versenyző ismerje és betartsa az *Olimpiai Chartát* és az *Egészségügyi kódexet*. Bár nem kifejezetten előírás – csak ajánlás – , hogy a rendező ország rendelkezzen akkreditált doppinglaboratóriummal, a sportolók doppingtesztjének ellenőrzése a közeljövőben elkészülő szakképzett laboratóriumi személyzet által akkreditált doppinglaboratóriumban szintén elvégezhető.

A Poliklinika költsége: 2 milliárd forint

Az akkreditált személyek egészségügyi ellátása az olimpiai falu poliklinikáján történik. Ennek költségeit - amely 2 milliárd forint – az OCOG költségvetés tartalmazza. Ezen felül jelentős teher hárul az egészségügyi költségvetésre, amely egyrészt adódik olimpia időszakában ideérkező turisták egészségügyi ellátásából adódó többletszükségletből, másrészt az egészségügyi ellátás

biztosításához szükséges erőforrás átcsoportosítás többletköltségéből.

A Paralimpia egészségügyi ellátásának infrastrukturális oldala szorosan integrálódik az olimpia egészségügyi programjába

A paralimpiai szervező bizottság felelős a Paralimpiai Játékok alatti egészségügyi ellátás biztosításáért. A Paralimpiai Játékok egészségügyi programja szorosan integrálódik az Olimpiai Játékok egészségügyi programjába; az ellátó orvosok, nővérek és egyéb kiszolgáló személyzet feladata ennek értelmében kettős. A szolgáltatások szintje, az eljárások, a dokumentáció és az irányelvek azonos módon kell történjenek a két programban. Az egészségügyi szolgáltatás kiterjed a sportolók, a paralimpiai család és más hivatalos résztvevők, a média, a nézők, a szponzorok és a játékok kiszolgáló személyzetének az ellátására.

Ugyanúgy, mint az olimpia esetében, egészségügyi ellátásról kell gondoskodni minden olimpiai helyszínen (sportlétesítmények, edzéshelyszínek, paralimpiai falu, a paralimpiai családnak biztosított szállodákban).

17.2 BEVEZETÉS

A sportolók egészségének megőrzése fontos szempont a NOB számára

Az olimpiai eszme propagálása során a NOB kiemelt hangsúlyt helyez a sportolók egészségének megőrzésére. Ennek megfelelően, a pályázó városnak a pályázatban részletesen be kell mutatnia a rendező ország általános egészségi színvonalát, valamint az egészségügyi rendszerének hatásosságát és hatékonyságát. A korábbi rendező városok nyilatkozatban garantálták az egészségügyi személyzet, a szolgáltatások, és berendezések rendelkezésre állását a Játékok ideje alatt. Ez a kötelezettség valószínűsíthetően a jövőben sem változik jelentősen. A korábbi pályázatokban a pályázó városoknak garanciát kellett adni arra is, hogy a városban és a régióban az elkövetkező tíz év egészségügyi beruházásaira vonatkozó tervek és más kiegészítő befektetések – amelyeket a város rendező várossá történő megválasztása esetén tervez – megvalósíthatók, és az ország, régió és a város harmonikus fejlődésével összeegyeztethetők.

A fentiek figyelembevételével a fejezetben ismertetjük a NOB egészségügyi ellátásra vonatkozó előírásait, áttekintjük a korábbi olimpiák (Barcelona, Atlanta, Sydney) tapasztalatait. Röviden bemutatást adunk a fővárosi egészségügyi ellátórendszeréről, valamint az egészségügyben tervezett beruházásokról és fejlesztésekről. (A fejezethez tartozó Függelékben részletesebben kerül bemutatásra a hazai egészségügyi intézményrendszer, a magyar lakosság egészségi állapota, ill. az elkövetkező évekre tervezett hazai és fővárosi egészségpolitikai programok.)

Bemutatásra kerül, hogy a magyar, ill. szűkebb értelemben véve Budapest egészségügyi intézményei és ellátó személyzete – figyelembe véve a tervezett fejlesztéseket és beruházásokat – mennyiben képes megfelelni a NOB által a szervező várossal szemben támasztott egészségügyi ellátásra vonatkozó követelményeinek.

Az olimpiai egészségügyi ellátás megvalósíthatóságának elemzése kiterjed:

- az egészségügyi ellátó személyzet
- a versenyhelyszínek
- az olimpiai falu
- a kórházak és a
- a doppinglaboratórium vizsgálatára.

17.3 A NOB EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLTATÁSOKKAL KAPCSOLATOS ELŐÍRÁSAI

BEVEZETÉS

A sportolók egészsége mindig is elsődleges fontosságú kérdés volt a NOB számára. A NOB Orvosi Bizottsága 1997 óta tanulmányozza ezt a területet három rendezőelvre alapozva megközelítését:

- A sportolók egészségének védelme
- Az orvosi-és sportetika tiszteletben tartása
- Egyenlő lehetőségek biztosítása mindenki számára a versenyek során

A jelentkező város számára fontos dokumentumok:

Az Olimpiai Játékok megrendezéséhez szükséges a rendező város egészségügyi ellátórendszerének olimpiai igényekhez való igazítása oly módon, hogy a rendező város egészségügyi ellátó infrastruktúráját ez ne érintse hátrányosan. Az e téren a rendező város által teljesítendő kötelezettségeket és vonatkozó követelményeket a *Rendező város szerződés* ismerteti. További hasznos információ található az alábbi kiadványokban:

Medical Guide

Drug Formulary

Anti Doping Code

- Medical Guide
- Gyógyszerkönyv (Drug Formulary) és
- Doppingellenes Szabályok Gyűjteménye (Anti-Doping Code)

17.3.1 A NOB ORVOSI BIZOTTSÁGA

A NOB Orvosi Bizottságának összetétele a következő:

- Elnök
- NOB tagok
- Sportolói képviselő
- Nyári és téli olimpiai sportok nemzetközi szövetségeinek képviselői
- Szervező bizottságok képviselői
- Albizottságok, munkacsoportok és tanácsadó testületek képviselői
- Egy részleg, melynek élén igazgató áll

17.3.2 A NOB ORVOSI BIZOTTSÁGÁNAK IRÁNYELVEI

A NOB Orvosi Bizottságának irányelvei szabályozzák az orvosi és egészségügyi ellátást az alábbi területeken:

- Olimpiai falu
- Versenyhelyszínek
- Egészségügyi intézmények
- Dopping

OLIMPIA FALU

Mindegyik közepes vagy nagyobb létszámú nemzeti olimpiai csapatnak saját orvosi stábjának van. A stáb feladata, hogy gondoskodjon arról, hogy a gyógyszerek és az orvosi felszerelések a rendező városban a csapat rendelkezésére álljanak. A NOB Orvosi Bizottságának irányelvei (Medical Commission Guidelines) értelmében a nemzeti olimpiai bizottságok már

hónapokkal a játékok előtt kötelesek tájékoztatni a rendező város szervező bizottságát és a NOB Orvosi Bizottságát saját olimpiai csapatuk orvosi stábjának összetételéről és létszámáról.

A helyi szervező bizottságnak oly módon kell biztosítania az egyes országok orvosi csapatai számára az egészségügyi ellátás feltételeit az olimpiai faluban, hogy ez ne akadályozza a sportolók elhelyezését.

Az említett egészségügyi ellátásra vonatkozó követelmények az olimpiai faluban:

- Megfelelő alapterületű helyiség és világítás
- 1 poliklinika:
 - minden 100 sportolóra 18-20 m² alapterület
 - delegációnként maximum 3 helység
- fizioterápiás és masszázs helyiségek:
 - minden 100 sportolóra 4 masszázs asztal/vizsgálóasztal
 - maximum 10 vizsgálóasztal delegációnként
 - légkondicionálás
 - felszerelt hálózati konnektorok
 - fiókos íróasztalok, székek, mobil műszerkocsi, csap és mosdókagyló, kispárnák, takarók, egyszer használatos takarók és törülközők
 - jégkészítő berendezés vagy hűtőtároló lehetőség

A helyi szervező bizottságnak a következő engedélyeket kell megadnia az akkreditált olimpiai orvosok részére:

- a saját olimpiai csapat és olimpiai család sérült vagy beteg tagjainak elkísérése kórházba vagy bármely más egészségügyi ellátó intézménybe
- vizsgálatok után konzultációk lefolytatása a rendező ország orvos szakértőivel
- a saját olimpia csapat vagy olimpia család valamely tagjának esetleges műtétjénél való jelenlétének, illetve azon történő asszisztálás engedélyezése, amennyiben rendelkeznek megfelelő szakképesítéssel

Az Olimpiai Játékok alatt orvosi ellátást biztosító személyzetnek egyéni azonosító kítűzővel kell rendelkeznie, amely biztosítja számukra a következő lehetőségeket:

- Belépési jog a szállásterület bármely részére
- Belépési jog minden verseny-és edzéshelyszínre
- A hazai sportolókat elkísérhetik a doppingvizsgáló állomásra

Az *Olimpiai Charta* szabályai értelmében a NOB Orvosi Bizottsága az olimpiai orvosi csapat összetételére vonatkozóan a következő arányokat javasolja:

- 1 orvosi személyzet jut minden 5 sportolóra, maximum 25 fős sportolói létszám esetében
- plusz 1 orvosi személyzet minden további 15 versenyzőre
- Az orvosi személyzet maximális létszáma Olimpiai delegációnként nem haladhatja meg a 24-et

A NOB szerint szoros együttműködésre és párbeszédre van szükség a nemzeti olimpiai bizottságok orvosi stábjai és a NOB Orvosi Bizottsága között, a technikai és szakmai félreértések elkerülése érdekében. A helyi szervező bizottságnak biztosítania kell egy kis, központi elhelyezésű irodát az olimpia faluban, ahol a nap meghatározott óráiban a NOB Orvosi Bizottságának egy tagja tartózkodik, hogy az Olimpiai Játékok ideje alatt felmerülő bármilyen kérdést vagy problémát segítsen megoldani.

Poliklinika biztosítja az orvosi ellátást az olimpiai faluban

A poliklinika küldetése az olimpiai faluban elszállásolt sportolók és olimpiai család tagjai számára az orvosi ellátás biztosítása. A többi személyzet – például önkéntesek, a szerződéses szolgáltatók alkalmazottai és a biztonsági személyzet – szintén részesül sürgősségi ellátásban és alapellátásban, ha indokolt.

A NOB Orvosi Bizottsága Irányelvei értelmében, amely kimondja hogy: „Az olimpia faluban működő poliklinika olyan többszintű egészségügyi ellátó központ, amely rendelkezik az olimpiai falu lakói számára igény szerint nyújtandó teljes körű egészségügyi szolgáltatáshoz szükséges megfelelő személyzettel és felszereléssel.”

A poliklinika az alábbi szolgáltatásokat biztosítja:

- Alapellátás
 - Rutin egészségügyi problémák diagnosztizálása és ellátása

- Komplikált esetekben konzultáció az ügyeletes orvosokkal
- Mentőautók a komplikált esetek Olimpia kórházba történő szállítására
- Sportorvosi és fizioterápiás ellátás
 - Egyszerű mozgásszervi problémák diagnosztizálása és kezelése
 - Kisebb sérülések ellátása, ahol varrás, kötözés szükséges
 - Fizioterápiás kezelés elrendelése
- Teljes felszereltségű fizioterápiás rendelő, ami a terápiás módszerek széles körét biztosítja, többek között az alábbiakat:
 - Jég
 - Diadinamikus elektroterápia
 - Interferenciás (izomlazító) kezelés
 - Rövidhullámú diatermia
 - Ultrahang berendezés
 - Galván stimulátor
 - Transzskután idegstimulátor
 - Pezsgőfürdők
 - Extenziós asztalok
 - Hydro-masszázs
- Szemészeti ellátás
 - Csak sürgősségi ellátás
 - Szemsérülések és szembetegségek diagnosztizálása és kezelése
 - Szemüveg és kontaktlencse pótlása

- Fogászati ellátás
 - Csak sürgősségi ellátás
 - Törött vagy sérült fogak kezelése
 - Fogtömés
 - Hídpótlás
 - Szájsebészet (limitált)
- Röntgen-és laborvizsgálatok
- Gyógyszertár
- Podiátria (lábgyógyászat)
- Kartonozó

VERSENYHELYSZÍNEK

A NOB és annak Orvosi Bizottsága nem állít konkrét követelményeket a versenyhelyszíneken nyújtandó egészségügyi szolgáltatások körét illetően. A Nyári Olimpiai Játékok Nemzetközi Szövetsége (International Olympic Summer Sports Federations) azonban megfogalmazta a versenyhelyszíneken nyújtandó egészségügyi szolgáltatásokra vonatkozó irányelveket. Az egyes sportszövetségek és a rendező város törvényei, ill. rendeletei is szabályozzák a sportlétesítményben biztosított orvosi ellátás mértékét, összetételét és működési struktúráját.

Általában legalább egy egészségügyi szolgálatnak kell működnie két (2) orvossal és két (2) nővérrel, akik feladata egészségügyi ellátás nyújtása a sportolók, nézők, az olimpiai család tagjai, önkéntesek, stb. részére.

A nemzetközi sportszövetségek egészségügyi ellátására vonatkozó követelményeit lásd e fejezethez tartozó függelékben.

17.4 EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS AZ OLIMPIAI JÁTÉKOK IDEJE ALATT

A NOB Egészségügyi Bizottsága konkrét elvárásokat határoz meg a sportolók, a kísérő delegáció és az Olimpiai Játékokra látogató nézők egészségügyi ellátását és kezelését végző szak személyzetre és az egészségügyi létesítményekre vonatkozóan. A rendező városnak teljes mértékben meg kell felelnie ezeknek irányelveknek. (A NOB részletes egészségügyi elvárásai a fejezethez tartozó Függelékben megtalálható „A NOB orvosi és egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos előírásai” c. rész alatt).

A NOB elvárása a rendező várossal szemben, hogy az egészségügyi ellátást úgy kell megszervezni, hogy a potenciális betegállományt alkotó, az olimpiai játékokra érkező, mintegy 500 000 ember szakképzett orvosi kezelése zökkenőmentes legyen. A következő táblázat a résztvevőknek az Olimpiai Játékokon betöltött funkció szerinti megoszlását mutatja.

A potenciális betegállomány alakulása az utóbbi olimpiákon

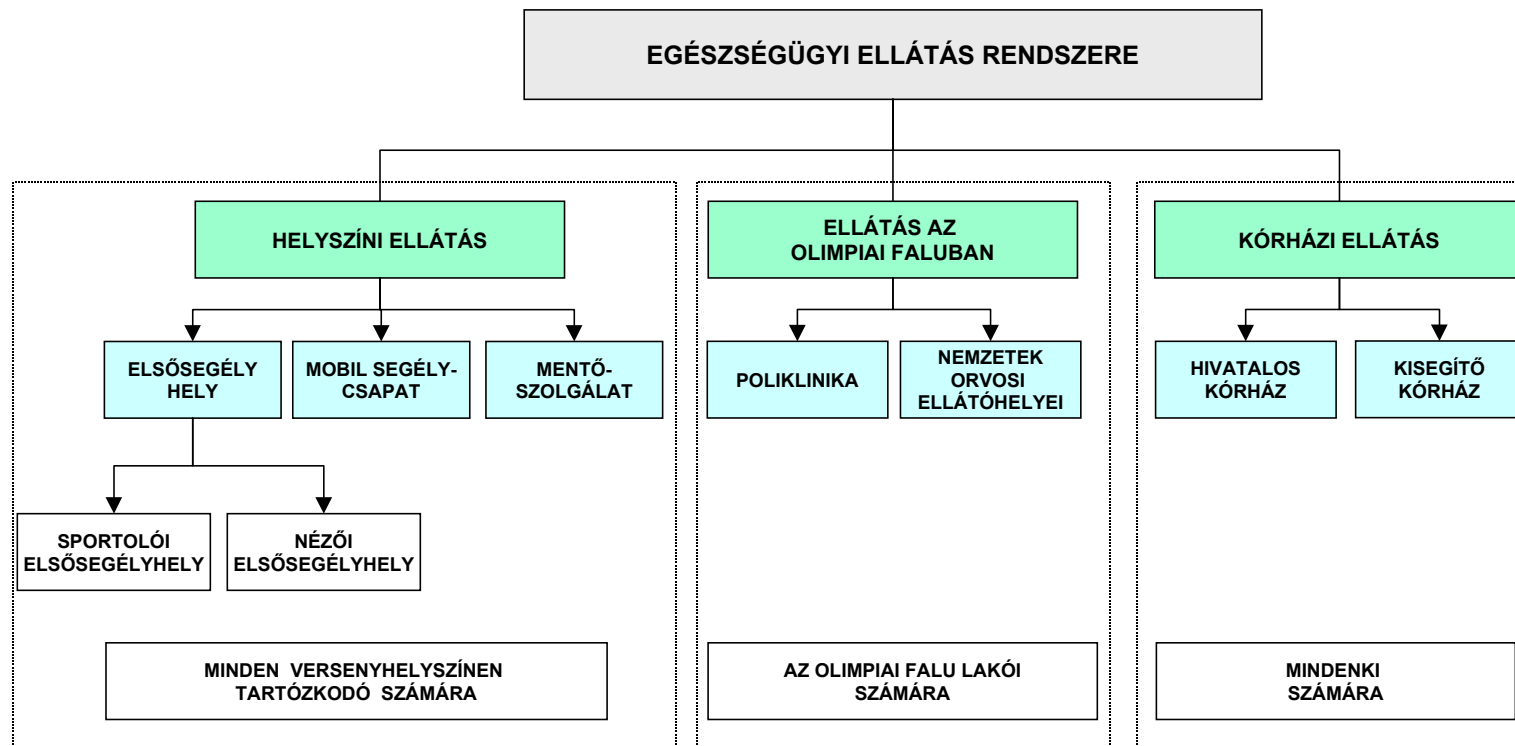
	Barcelona	Atlanta	Sydney
Sportolók/hivatalos képviselők	17 064	10 850	15 000
Nemzetközi bírók, játékvezetők	2 387	n/a	1 300
Olimpiai család	7 180	4 500	10 000
Média	12 831	n/a	24 000
Szervezők	89 723	83 000	71 000
Látogatók	250 000-422 666	736 100-2 000 000	406 000
Potenciális betegállomány	379 185	834 450	527 300

Forrás: Official Report

Atlantában a regisztrált, orvos által megvizsgált betegek negyedét a sportolók tették ki, 30%-át az önkéntesek, közel harmadát pedig a nézők alkották. A betegek 10%-a a meleg időjárással kapcsolatban (napszúrás, ájulás, kiszáradás) részesült egészségügyi ellátásban, 35%-ukat pedig valamilyen sérülés (törés, ficam, rándulás, zúzódás, agyrázkódás, égési sérülések, stb.) miatt kezelték az orvosok. A következő fejezetek részletes tájékoztatást adnak a megbetegedések számát és okait illetően.

A résztvevők egészségügyi ellátását az Olimpiai Játékok ideje alatt minden helyszínen és minden időben, valamint a megbetegedés vagy sérülés súlyosságától függően minden szinten biztosítani kell. Az ellátórendszer egyszerűsített formáját, intézménytípusait mutatja az alábbi ábra.

Az egészségügyi ellátás intézményei és elérhetősége az olimpiai játékokra érkezők számára



Az egészségügyi ellátást igénylő esetek száma és megoszlása

	Barcelona	Atlanta	Sydney
Helyszíni ellátás	5 747	20 315	12 000
Helyszínen kívüli ellátás*	3 708	-	-
Poliklinika	5 439	12 919	14 001
Poliklinikán gyógyszerfelírás	4 714	3 600	5 622
Kórházi ellátás**	812	389	953
Összes esetszám	20 420	37 223	32 576

* Média falu, hotel, Nemzetközi Ifjúsági Tábor stb.

** Magában foglalja a kórházi vizsgálatokat és a betegfelvételeket is

Forrás: Official Report

Az ellátást igénylő esetek közel fele a versenyek helyszínén keletkezett sérülésből származik

A fenti táblázat alapján megállapítható, hogy az egészségügyi ellátást igénylő esetek közel fele a versenyek helyszínén keletkezett sérülésből vagy megbetegedésből származik, az esetek 35%-ban pedig a poliklinika nyújtott orvosi ellátást a betegek részére. Az elmúlt három olimpia átlagát figyelembe véve az egészségügyi ellátást igénylő esetek 2,4%-ában került sor kórházi ellátásra. A kórházi ellátások száma magasabb volt Sydneyben, mint Atlantában. A különbség oka, hogy Atlantában csak a versenyhelyszínekről közvetlenül a kórházba szállított betegeket regisztrálták, míg Sydneyben azokat a betegeket is, akik saját maguk jelentkeztek a kórházban és igényelték egészségügyi ellátást.

17.4.1 EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁST VÉGZŐ SZEMÉLYZET

Az utóbbi olimpiákon jelentős változtatások történtek az olimpiai csapatok orvosi és egészségügyi ellátására vonatkozó követelményrendszerben. Jelenleg a kezelőorvosok és az őket segítő orvosok többsége sportgyógyászati specialista, akik teljes munkaidőben látják el feladatukat, nem pedig részmunkaidős kezdő orvosok, ahogy az korábban volt. A sportolók többsége inkább saját csapatorvosát részesítené előnyben a kezeléseik során, minthogy igénybe vegye az OCOG szolgáltatásait, de előírás, hogy a saját orvos csak konzultációs jelleggel vehet részt a kezeléseken.

A magyar orvosok és az egészségügyi szak személyzet magasan képzett és az orvos ellátottság is kedvező képet mutat hazánkban. A Sportkórház jól szervezett, a világon szinte egyedülálló sportorvosi hálózatot hozott létre Magyarországon. A 167 helyszínen működő sportorvosi szolgálatot 900 szakképzett egészségügyi dolgozó látja el. A sportolók és az Olimpiai Játékokra látogatók szakképzett egészségügyi ellátását – a poliklinikán és a versenyek helyszínén – a hazai orvosokból és egészségügyi

dolgozókból álló önkéntes csapat, ill. a kórházakban a fizetett alkalmazottak együttműködésével meg lehetne oldani.

Amennyiben csak hazai erőforrásból kellene az egészségügyi ellátást biztosítani az olimpia ideje alatt, akkor ez megfelelő szervezéssel és erőforrás átcsoportosítással nem jelentene gondot a magyar egészségügy számára.

17.4.2 EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS AZ OLIMPIAI FALUBAN

A NOB elvárása egy poliklinika biztosítása az olimpiai faluban

A NOB Egészségügyi Bizottságának előírásai alapján az olimpiai faluban biztosítani kell egy – egészségügyi ellátás és ápolás céljára szolgáló – létesítményt az olimpiai csapatot kísérő orvosi delegáció számára. Az olimpiai csapat méretétől függően pontosan meghatározzák az egyes országok egészségügyi ellátóhelyeinek méretét és paramétereit. A megfelelő számú és méretű helyiségek és berendezések biztosítása végett az országok olimpiai bizottságai a Játékok megkezdése előtt több hónappal kötelesek tájékoztatni az OCOG és a NOB Egészségügyi Bizottságát az orvosi csapat létszámáról és összetételéről.

A poliklinika egy olyan 24 órás egészségügyi ellátást nyújtó központ, amelynek célja az olimpiai faluban lakó sportolók és az olimpiai család tagjainak ingyenes járó beteg ellátása és szakképzett orvosi ápolása. A poliklinika az alábbi szolgáltatásokat köteles nyújtani (melyek köre tovább bővíthető pl. orr–fül–gégészet, nőgyógyászat, stb.):

- Sürgősségi ellátás
- Sportsérülések kezelése
- Elsősegély
- Fizikoterápia
- Masszázs
- Szemészet
- Fogászat
- Radiológia (röntgen, UH, CT, MRI)
- Laboratórium
- Gyógyszertár

- Lábgyógyászat, patológia
- Kórtörténet

Az olimpiai faluban működő poliklinika a betegellátás központi intézménye a Játékok ideje alatt, amelynek alkalmasnak kell lennie napi kb. 1000 beteg ellátására. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a beteglátogatások 40%-a főleg izomsérülést szenvedett a sportolóknak, míg az esetek 10%-a a nap és a hőség által okozott ártalmakkal és roszullétekkel volt kapcsolatban.

A poliklinika intézménye tulajdonképpen megfelel a hazai rendelőintézetnek. Így a poliklinika felállítása és működtetése, az ellátás megszervezése gyakorlatilag nem igényli külső szakértők bevonását. Ideiglenesen működő poliklinikára is találunk példát hazánkban; a Formula-1 Grand Prix verseny helyszínén a Hungaroringen felépített poliklinika évek óta rendeltetésszerűen és problémamentesen működik.

Az alábbi táblázat a Poliklinikán kezelt esetek számát mutatja be az elmúlt olimpiákon. A kezelt esetek száma eltérést mutat Barcelona, Atlanta és Sydney esetében. Az eltérések oka részben a megnövekedett sportolói létszámból, részben az esetek eltérő adminisztrációjából adódik.

A Poliklinikán kezelt esetek száma az utóbbi olimpiákon

	Barcelona	Atlanta	Sydney
Gyógyszerfelírás	4 714	3 600	5 622
Klinikai vizsgálat	48	720	3 619
Fizioterápia	375	3 000	2 884
Szemészet	344	790	1 873
Fogászat	618	910	1 741
Röntgen, ultrahang, MRI	751	950	1 648
Lábgyógyászat	554	200	1 042
Patológia	-	-	784
Masszázs	-	2 000	318
Sürgősségi ellátás	536	300	92
Fül-orr-gégészet	262	110	-
Sportorvosi vizsgálat	32	-	-
Belgyógyászat	772	-	-
Traumatológia	575	-	-
Egyéb*	572	3 939	-
Összesen	10 153	16 519	19 623

* ortopédia, bőrgyógyászat, laboratórium, nemiség vizsgálata, nőgyógyászat, stb.

Forrás: Official Report

17.4.3 EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS A VERSENYEK HELYSZÍNEIN

A NOB-nak nincsen külön elvárása a sportrendezvények helyszínén nyújtott egészségügyi ellátásra

A NOB és a NOB Egészségügyi Bizottsága nem határoz meg külön kritériumokat a sportesemények helyszínén nyújtott egészségügyi ellátásokkal kapcsolatban. A Nemzetközi Nyári Olimpiai Játékok Sportszövetségei azonban pontosan megállapítják a sportlétesítményekbe kihelyezett orvosi ellátás paramétereit, úgymint a szolgáltatások számát, összetételét és működési kereteit. A minimumkövetelmény: egy egészségügyi létesítmény két orvossal és két nővérrel a sportolók, nézők és az olimpiai család tagjainak ellátására. A nemzetközi sportszövetségek (atlétika, ökölvívás, baseball, stb. sportágakban) által felállított külön követelményeket, valamint a hazai szabályozást is természetesen figyelembe kell venni az orvosi ellátás megtervezése során. Magyarországon a művelődési és közoktatási miniszter a sportesemények egészségügyi ellátásával kapcsolatban az érintett minisztériumokkal egyeztetve a 6/1991. (VII.23.) sz. MKM rendeletet adta ki. Az Országos

Mentőszolgálat és az Országos Sportegészségügyi Intézet egy módszertani körlevelet dolgozott ki a sporteseményeken előforduló sérülések és balesetek megelőzése, valamint az ellátás érdekében szükséges egészségügyi intézkedések gyors és szakszerű megtételének elősegítésére.

Magyarország az eddig megrendezett világversenyekeken és kontinensbajnokságokon a sportszövetségek elvárásainak megfelelően, sikeresen szervezte meg a sportolók és nézők szakképzett orvosi kezelését.

17.4.4 EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS A KÓRHÁZAKBAN

Az OCOG-nak és a rendező városnak megfelelő számú kórházat és kórházi ágyat kell biztosítani az Olimpiai Játékok idejére. A sürgősségi orvosi kezelés és műtéti beavatkozás a sportolók, hivatalos képviselők, az NOB és nemzeti olimpiai bizottságok tagjai számára ingyenesen elérhető. Bár az NOB nem fogalmaz meg szigorú kritériumokat az olimpiai kórházak számára, de javasolja a sportolók és az olimpiai család tagjai számára kijelölt kórházak megkülönböztetését. A kijelölt kórházakban elkülönített ágyak állnak a beteg sportolók, az olimpiai család és a hivatalos képviselők rendelkezésére.

Az alábbi táblázat az elmúlt három olimpiai helyszínen kijelölt hivatalos és kiegészítő kórházak főbb adatait tartalmazza.

A hivatalos és kiegészítő olimpiai kórházak főbb adatai

	Barcelona		Atlanta		Sydney	
	Száma	Szolgáltatás	Száma	Szolgáltatás	Száma	Szolgáltatás
Hivatalos Olimpiai Kórház	1	- Sportolók, olimpiai család, önkéntesek, személyzet és nézők ellátása azokban a speciális esetekben, amelyeket a Poliklinika nem tud kezelni	2	- Az egyik a sportolók, a másik az olimpiai család tagjai részére	3	- Az egyik a sportolók/hivatalos képviselők, a másik az olimpiai család tagjai, a harmadik a nézők részére
Kiegészítő Olimpiai Kórház	10	- Kórházi betegfelvétel és sürgősségi ellátás elsősorban a nézők és az akkreditált személyek számára	7 (Atlanta) 8 (Atlanta külváros)	- 7 városi kórház a nézők, a személyzet és önkéntesek részére - 2 külvárosi kórházat (a helyszínek közelében) jelöltek ki a sportolók/olimpiai család és mindenki más részére	10	- Elsősorban a nézők ellátása - Sürgősségi ellátás az olimpiai/paralimpiai család tagjai részére

Forrás: Official Report

A kórházi ellátás iránti igények kielégíthetőek az olimpia alatt

A következő táblázat adataiból kiderül, hogy a kórházi férőhelyek közel 30%-a Budapestre összpontosul. Figyelembe véve a 77,6%-os ágykihasználtságot, valamint az elkövetkező évekre tervezett ágyszám-leépítéseket a szabad ágyak száma jelentősen meghaladja azt az értéket, amely az utóbbi három olimpiát jellemző kórházi esetek száma (Barcelona: 812, Atlanta: 306, Sydney: 953).

Az engedélyezett kórházi ágyak száma és kihasználtsága 2000-ben

	Budapest	Vidék
Kórházi ágyak száma	23 990	60 287
Ágykihasználtság (%)	77,61	76,45
Átlagos ápolási idő (nap)	9,37	8,90
Szabad ágyak száma	5 371	14 198

Forrás: KSH

Az alábbi táblázatban azoknak a főbb területeknek az ágy-kihasználtsági adatait mutattuk be, amely osztályokra Barcelonában a kezelések koncentráltak. Az egyes osztályok ágy-kihasználtsága átlagosan 70%.

A kezelések végrehajthatóságát osztályonként vizsgálva is megállapítható, hogy a hazai kórházak alkalmasak az Olimpiai Játékok résztvevőinek, az olimpiai család tagjainak, a szervezőknek és a látogatóknak megfelelő színvonalú egészségügyi ellátására.

A kórházi ágyak száma és kihasználtsága osztályok szerint Budapesten 2000-ben

	Kórházi ágyak száma	Ágykihasználtság (%)	Szabad ágyak száma
Baleseti sebészet	1 176	68,5	370
Ortopédia	516	73,6	136
Bőrgyógyászat	132	71,7	37
Sebészet	2 341	69,9	705
Belgyógyászat	4 891	77,9	1 081
Szemészet	343	76,1	82
Fül-orr-gégészet	490	69,9	147

Forrás: KSH

17.4.5 DOPPINGELLENŐRZÉS

Akkreditált doppinglaboratórium kialakítása folyamatban van

Magyarország jelenleg nem rendelkezik nemzetközi akkreditációjú doppinglaboratóriummal. Ennek létrehozása elengedhetetlen fontosságú az Olimpiai Játékok megrendezése esetén, mivel csak az IADA által akkreditált laboratóriumok jogosultak a tiltott szerek használatának kimutatására és az általuk bevizsgált tesztek eredménye elfogadott az *Olimpiai Doppingellenes Szabályzat* szerint.

2001 augusztusában a kormány jóváhagyta egy nemzetközi akkreditációjú doppingellenőrző laboratórium kialakítását és 800 millió forintot különített el erre a célra. A tervek szerint a laboratórium a Sportkórház épületében kerül elhelyezésre. A NOB által történő akkreditálására legkorábban 2004. év végén kerül sor.

A laboratóriumot nemcsak a sportban, de a mindennapi életben is lehetne használni. A kábítószer élvezők kiszűrése mellett üzleti alapokon is működhetne a laboratórium az élelmezéstudomány, gyógyszervizsgálatok és gyógyászat bázisaként. A magyar sport számára számos előnnyel jár egy akkreditált laboratórium:

- az itt elvégzett vizsgálatok nemzetközi hitelessége,
- az évente előírányzott 600-700 vizsgálat itthon is elvégezhető,
- a növekvő számú hazai hivatalos világvversenyek vizsgálati anyagait sem kell külföldre szállítani,
- a környező országok igényeinek kielégítésével, Budapest Kelet-Közép-Európa doppingellenes küzdelmének központjává válhat.

17.5 SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁS

17.5.1 AZ ORSZÁGOS MENTŐSZOLGÁLAT FELADATA

A sürgősségi betegellátást jelenleg az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) látja el a mentésről szóló 20/1998. (VI.3) NM rendelet és annak 26/2002. (V.14.) EüM rendelete alapján. A rendelet tartalmazza a mentés személyi és tárgyi feltételeit.

A sürgősségi betegellátás az

Az Országos Mentőszolgálat (OMSZ) a mentést és a betegszállítást Magyarországon 1948 óta végzi. Az Országos Mentőszolgálat országos hatáskörű, költségvetési szerv. Fő feladata a mentés és a betegszállítás szervezése, végrehajtása. A

**olimpia alatt is az
Országos
Mentőszolgálat
feladata**

szolgálat körülbelül 7000 dolgozója évente mintegy 2,8 millió feladat ellátásában működik közre, illetve biztosítja a feladatok ellátásához szükséges háttérrel. A mentési és betegszállítási feladatokon túlmenően az OMSZ feladatkörébe tartozik még:

- az ország egész területén a mozgóőrség ellátása
- az oxyologia oktatása egyetemi, főiskolai és posztgraduális szinten
- az elsősegélynyújtás országos felügyelete
- elemi csapások, tömegszerencsétlenségek egészségügyi felszámolásában való részvétel
- hatóságoknak szakvélemény adása
- a mentésügy tudományos fejlesztése
- kapcsolattartás hasonló külföldi intézményekkel

Az operatív mentőfeladatokat 21 szervezeti egység – a megyei mentőszervezetek, valamint a Budapesti és a Légi Mentőszervezet – 203 mentőállomása látja el; a külföldi betegszállításokat az Alarmcentrum szervezi, és részben végzi is. Az OMSZ központi irányító szerve a Főigazgatóság. Irányítása alatt áll a Budapesti Mentőszervezet (BMSZ), a 19 megyei mentőszervezet és a Légi Mentőszervezet. A főváros és a megyék mentőállomásainak irányítását a mentőszervezetek végzik.

- Az Országos Mentőszolgálat fő feladatait két nagyobb kategóriába sorolhatjuk: egyszerű betegszállítás és sürgős feladatok.

Az egyszerű betegszállítások körébe az orvos rendelkezése alapján történő, nem azonnal végrehajtandónak minősített szállítási feladatok tartoznak. Ezek teszik ki a Mentőszolgálat feladatainak nagy részét.

A sürgős feladatokon belül igen heterogén, mégis jól körülhatárolt kategória a mentés: a baleset, mérgezés, közterületen hirtelen fellépő súlyos egészségkárosodás és egyéb okból életveszélyes állapotba került személy(ek) érdekében végrehajtott feladat.

Orvos utasítása nélküli sürgős betegszállításról akkor beszélünk, ha a bejelentés alkalmával a telefonszolgálatot ellátó dolgozó a kapott felvilágosítás alapján életveszélyesnek ítélte meg a beteg állapotát és ennek megfelelően intézkedett. Az egyéb sürgős feladatok közé még további három feladatkategória tartozik: az orvos utasítására elvégzett azonnali és 1 órán belül teljesítendő feladatok, valamint az orvos utasítása nélküli 1 órán belüli feladatok. (Ez utóbbi aránya igen alacsony a sürgős feladatok körében: 1,1 százalék).

Az OMSZ telephelyei egyenletes és megfelelő elosztásban helyezkednek el az országban. Jelenleg 204 mentőállomás működik ebből 13 Budapesten és 21 Pest Megyében található.

17.5.2 SÜRGŐSSÉGI BETEGELLÁTÁS AZ OLIMPIA ALATT

A sürgősségi betegellátásról ugyanúgy, mint a rendes betegellátásról elmondható, hogy megfelelő fejlesztés és erőforrás átcsoportosítás, valamint a mentésre jogosult alternatív szervezetek bevonása mellett képes kielégíteni az olimpia igényeit. Az Egészségügyi Minisztériumtól kapott információ alapján a mentőállomás fejlesztési program keretében 2012-ig 45-50 új mentőállomás jön létre (az olimpiától függetlenül), tervbe van véve mintegy 150 plusz új mentőautó forgalomba helyezése is. Várható a jelenlegi mentőállomások bővítése és felújítása is.

Tervbe van véve a légi mentő hálózat fejlesztése is, mind az országos lefedettséget, mind a technikai felszereltséget illetően. Jelenleg Budapesten kívül Balatonfüreden, Debrecenben, Miskolcon, Szegeden és Pécsen van légi-mentőbázis, amely telephelyenként kb. 70–100 km-es sugarú körzetben történő lefedettséget jelent. Jelenleg a légi mentés feltételrendszere kevés intézmény esetében megoldott, kevés kórház tetején, illetve környékén van leszállópálya.

Az olimpia idejére a az egyes helyszíneket a légi mentéshez alkalmas leszállóhellyel kell ellátni. Ez lényegében minden helyszínen egy 30 méteres sugarú „hengert” jelent., melyben a légi mentőszolgálat helikopterei zavartalanul le- és felszállhatnak. Természetesen a „hengeren” kívül biztosítani kell a környező légtér megfelelőségét is a repülésre.

17.6 EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁS A PARALIMPIAI JÁTÉKOK IDEJE ALATT

Ugyanaz a rendszer és szervezés, mint az olimpia esetében

A paralimpiai szervező bizottság felelős a Paralimpiai Játékok alatti egészségügyi ellátás biztosításáért. A Paralimpiai Játékok egészségügyi programja szorosan integrálódik az Olimpiai Játékok egészségügyi programjába; az ellátó orvosok, nővérek és egyéb kiszolgáló személyzet feladata ennek értelmében kettős. A szolgáltatások szintje, az eljárások, a dokumentáció és az irányelvek azonos módon kell történjenek a két programban. Az egészségügyi szolgáltatás kiterjed a sportolók, a paralimpiai család és más hivatalos résztvevők, a média, a nézők, a szponzorok és a játékok kiszolgáló személyzetének az ellátására.

Ugyanúgy, mint az olimpia esetében, egészségügyi ellátásról kell gondoskodni minden olimpiai helyszínen (sportlétesítmények, edzéshelyszínek, paralimpiai falu, a paralimpiai családnak biztosított szállodákban). Emellett például Sydneyben a repülőtéren is biztosítva volt az esetleges egészségügyi ellátás, illetve a Sydney Olimpiai Park nem sport helyszínein is.

A paralimpia egészségügyi ellátásának infrastrukturális oldala szorosan integrálódik az olimpia egészségügyi programjába. Ez azt jelenti, hogy a minden olimpiai helyszínen kialakítandó ellátó helyek tervezésénél már a paralimpiai igényeket (pl. a kerekesszékekkel közlekedők ellátása) is maximálisan figyelembe kell venni. A kiszolgáló személyzet – orvosok, nővérek – pedig önkéntesekből tevődhet majd össze, ahogyan ez Sydneyben is megvalósult (lásd részletesen a „Paralimpia” című fejezetet).